

Závěrečná zpráva ze studijního pobytu Akademický rok 2017 - 2018

Tato zpráva musí být předána Akademické informační agentuře Domu zahraniční spolupráce (DZS) po ukončení studijního pobytu. Zprávu, prosím, zašlete e-mailem na adresu aia@dzs.cz. Do předmětu e-mailu napište „Zpráva z pobytu“ + název příslušné země. Závěrečné zprávy, jejichž autoři souhlasili se zveřejněním, jsou k dispozici na internetové adrese http://www.dzs.cz/cz/akademicka-informacni-agentura/63_zpravy-ze-studijnich-pobytu/.

Osobní údaje

Jméno a příjmení studenta:	Václav Misík
E-mail:	misik.vaclav@gmail.com
Domácí VŠ:	Univerzita Karlova
Domácí fakulta:	Fakulta sociálních věd
Obor studia:	National Security Studies
Hostitelská země:	Izrael
Hostitelská VŠ:	University of Haifa
Délka pobytu:	11 měsíců

Prosíme o vyjádření, zda hodláte zprávu poskytnout k uveřejnění a zda ji hodláte zveřejnit anonymně či nikoli. Zveřejnění jména a kontaktu může pomoci dalším uchazečům o studijní pobyt v zahraničí.

Souhlasím s uveřejněním této zprávy

na internetových stránkách DZS ano ne
Souhlasím s uvedením jména u mé zprávy ano ne
Souhlasím s uvedením e-mailové adresy u mé zprávy ano ne

Body pro sepsání Zprávy ze studijního pobytu

- **Zahraníční pobyt** (uveďte stručné informace o délce studijního pobytu, o univerzitě či pracovišti, kde jste stáž absolvovali, o Vaší činnosti spojené se studiem)
- **Před odjezdem** (informace o formalitách, které je třeba zajistit před odjezdem – viza, pojištění apod., doprava, spojení, ceny)
- **Ubytování, stravování, doprava** (druh ubytování, kvalita, způsob zajištění, cena, možnost využití studentské koleje, možnost stravování v menze)
- **Finance** (způsob výplaty stipendia, dostatečnost finančních prostředků, potřeba finanční zálohy ze soukromých zdrojů, nepředvídané náklady)
- **Volný čas** (využívání volného času, akce a služby pro studenty, přístup do univerzitních zařízení – do knihoven, k internetu apod., sportovní a kulturní příležitosti, tipy na výlety)
- **S jakými problémy jste se setkal(a) při přípravě cesty a během zahraničního studia**
- **Další komentáře a doporučení** (rady a tipy pro ostatní studenty)

- **Celkové hodnocení** (jaký přínos měla stáž pro Vaše studium, diplomový projekt, doktorskou práci, pro zlepšení jazykových znalostí apod.)
- **Odkaz na fotogalerii** (můžete připojit odkaz na Vaše osobní webové nebo facebookové fotoalbum, případně je možné zaslat několik fotografií v příloze e-mailu)

Text zprávy:

Rozhodnutí jet studovat do Izraele bylo z velké části ovlivněno možností stipendia, které českým studentům nabízí izraelské Ministerstvo zahraničních věcí (MFA) na základě bilaterální smlouvy. Jedná se o dva na sobě nezávislé procesy – žádost o stipendium a přihlášky na izraelské VŠ. Nejprve jsem tedy zažádal o stipendium. Tento proces má několik kroků a je poměrně zdoluhavý. Skrze Dům zahraniční spolupráce jsem dodal veškeré požadované dokumenty a o několik týdnů později jsem byl pozván na osobní pohovor se zástupcem velvyslance Státu Izrael v České republice. Po tomto setkání jsem obdržel email s informací, že jsem byl z českých uchazečů vybrán a doporučen na udělení stipendia. Konečné rozhodnutí však náleží až izraelskému MFA, které si na něj vyhradilo zhruba půl roku. Během této doby jsem tedy dokončoval své studium na UK, hlásil se na izraelské univerzity a doufal, že izraelské MFA nakonec rozhodne kladně.

Oborově blízké mi v Izraeli byly tři programy na třech různých institucích: National Security Studies na University of Haifa, Security and Diplomacy Studies na Tel Aviv University (TAU) a Counter-Terrorism & Homeland Security na IDC Herzliya. Na TAU jsem se kvůli výši školného ani nehlásil, ale do Haify a na IDC jsem si přihlášky poslal. Přijímací proces probíhal vcelku hladce, většina dotazů či problémů s informačními systémy šla velmi dobře vyřešit po emailu se zaměstnanci univerzit. Obě univerzity vyžadovaly certifikát z angličtiny (IELTS nebo TOEFL, já se rozhodl pro IELTS), minimálně dvě doporučení od vyučujících z české univerzity a vysokoškolský diplom. Protože jsem tou dobou své studium na UK teprve dokončoval, diplom jsem potom musel vzít s sebou do Izraele.

Během přijímacího procesu jsem se asi poprvé střetl s rozdílnou mentalitou Izraelců. Čas plyne jinak, nic není problém, termíny neexistují a téměř vše se dá vyřešit. Na email v relativně urgentní věci jsem si občas musel počkat, ale vždy se vše vyřešilo. Na obě instituce jsem byl přijat a rozhodl jsem se jít studovat na IDC, neboť na mě působila prestižněji a navíc byla blíže Tel Avivu, což pro mě tou dobou byl velký argument. Jiná

izraelská města jsem neznal a Tel Aviv byl jakousi nepsanou zárukou kvalitního studentského života. Když jsem obdržel oznámení o přijetí na IDC i do Haify, ještě jsem neměl potvrzeno, že mi bude uděleno stipendium, bez kterého bych si roční studium v Izraeli nemohl dovolit. S univerzitami jsem nicméně jednal tak, jakoby finální rozhodnutí MFA byla pouze formalita, kterou je třeba mít černou na bílém.

Mé plány však zkřížilo rozhodnutí MFA. Obdržel jsem ho několik týdnů později s tím, že mi bude uděleno stipendium na University of Haifa. Důvodem bylo, že jsem Haifu uvedl jako svou preferovanou instituci, když jsem šest měsíců zpátky žádal o stipendium. Tento zvrát jsem upřímně nečekal. Kolonku „Preferovaná instituce“ jsem nebral závazně a čekal jsem, že obdržím finanční obnos a až poté padne finální rozhodnutí, na jakou instituci nastoupím. Proto jsem se ostatně hlásil i na IDC s tím, že se rozhodnu postupem času. Po několika emailech vyměněných s izraelskou ambasádou v ČR a s MFA jsem zjistil, že kdybych se MFA v průběhu toho půl roku ozval s žádostí o změnu preferované instituce, nebyl by údajně problém peníze alokovat jinam. Já však netušil, že to vůbec bylo potřeba a že MFA rozhodne za mě. Začal jsem tedy opět řešit Haifu, kterou jsem po svém rozhodnutí nastoupit na IDC upozadil. Trochu složitě jsem zrušil již uhrazenou zálohu na IDC a peníze převedl do Haify. Upřímně jsem z této změny nebyl nadšen. Haifa byla tehdy z mého pohledu nudné industriální město na severu Izraele, které se sice pyšní úchvatnými Bahá'í Gardens, ale to je tak vše. S rozhodnutím MFA se však již nedalo nic dělat, a tak jsem začal řešit vše potřebné pro studia na University of Haifa.

M.A. program National Security Studies (dále jen NSS) na University of Haifa je plnohodnotný M.A. program v angličtině, který trvá tři po sobě jdoucí semestry, celkem zhruba 11 měsíců. NSS organizačně spadá pod School of Political Science a je k němu přidruženo akademické výzkumné pracoviště National Security Studies Centre. V rámci univerzity také funguje tzv. International School, která koordinuje NSS a obdobné programy v angličtině pro zahraniční studenty. Studenti mají možnost se během studia podílet i na výzkumech, které probíhají na National Security Studies Centre. Já jsem se takto například podílel na výzkumné skupině Russia and the Middle East. Univerzita používá standardní kreditový systém a předměty jsou většinou hodnoceny formou seminárních prací, position paperů, prezentací, atp. Program je přímo veden Danem Schueftanem a mezi vyučující se řadí taková jména jako je Norman Bailey nebo Itai Brun.

Program má navíc velmi dobrou reputaci v zahraničí, a proto jsem si z těchto důvodů v Haifě vybral právě ten.

Součástí tzv. stipendijního balíčku od MFA je i bezplatné zařízení studentských víz. Stačí zajít na izraelskou ambasádu s dvěma fotografiemi, pasem platným minimálně šest měsíců po datu plánovaného návratu a akceptačním dopisem od MFA a víza tam vystaví na počkání. Zdravotní pojištění bylo v Haifě započítáno jako součást tuition fees, já si nicméně sjednal ještě vlastní cestovní přípojištění na celý rok pobytu v Izraeli. To se mi vyplatilo během roku několikrát, když jsem cestoval po regionu nebo zpět do Evropy. Za celoroční pojištění se slušným plněním, které zahrnovalo Izrael a Evropu, jsem zaplatil přibližně 5.000,- Kč. Letenky se vyplatí kupovat s předstihem, zvláště když potřebujete konkrétní datum a větší zavazadlo. Já se tímto pravidlem neřídil, a proto jsem letenku Praha – Tel Aviv kupoval za 10.000,- Kč. Tuition fees v Haifě činily se vším všudy 10.000 USD za celý M.A. program. MFA mi stipendiem uhradilo menší polovinu této částky (4.663 USD) a po dobu osmi měsíců mi přislíbilo posílat 850 USD měsíčně na bydlení a další životní výdaje.

Rozhodl jsem se využít nabídky univerzity na ubytování na kolejích a ještě před odjezdem zaplatil zálohu a první nájem v celkové výši 650 USD (450 USD měsíční nájem; 200 USD vratná záloha, na konci pobytu byla odečtena z posledního nájmu). Měl jsem na výběr ze dvou typů ubytování. Talia dorms – vlastní pokoj s koupelnou a sdílená kuchyň a obývací prostor, nebo Federman dorms – sdílený pokoj s koupelnou a sdílená kuchyň a obývací prostor. Přestože cena byla vyšší, rozhodl jsem se pro Talia z důvodu většího soukromí a vůbec tohoto rozhodnutí nelituji. Vybavení pokoje Talia zahrnovalo postel, skříň, stůl, klimatizaci a koupelnu se sprchovým koutem, toaletou a umyvadlem. Po příjezdu jsem obdržel polštář, peřinu, povlečení a prostěradlo. Vybavení kuchyně standardně zahrnovalo kuchyňský pult, dvouplotýnkový elektrický vařič, lednici a základní nábytek. Ostatní kuchyňské potřeby jako hrnce, pánve, konvici, nože, talíře, misky atp. jsme si museli dokoupit po příjezdu.

Od MFA jsem měl přislíbeno, že první měsíční kapesné dorazí zhruba měsíc od mého příjezdu do země a bude navázáno na izraelský bankovní účet, který jsem si musel ihned po příjezdu otevřít u Bank Leumi. Bylo proto potřeba do Izraele odjet s financemi zhruba na jeden měsíc, dokud mi nedorazí první kapesné. Po dobu osmi měsíců jsem tedy měl

zajištěný příjem 850 USD + cca 6.000,- Kč z vlastních zdrojů měsíčně. Těchto cca 25.000,- měsíčně byl dostatečný obnos na běžný studentský život i na menší nečekané výdaje. Jelikož tento studijní program trvá deset měsíců, poslední dva měsíce jsem hradil kompletně ze soukromých zdrojů. Stejně tak jsem z vlastních zdrojů uhradil i druhou část tuition fees. Komunikace s MFA i s finančním oddělením univerzity ohledně formulářů a financí byla občas trochu zdlouhavá, avšak bezproblémová.

Ihned po příjezdu do Izraele proběhl na univerzitě tzv. Orientation week, kdy International School studentům pomáhala s ubytováním, pojištěním, orientací po kampusu i po městě, otevíráním bankovního účtu (banky Leumi nebo Hapoalim), zřízením karty na MHD (RavKav – kredit se dá dobít u řidiče se studentskou 30% slevou, do 90 minut lze také přestoupit na jednu jízdenku), mobilního čísla (operátor Partner a další, velmi důležitá byla v Izraeli mobilní data kvůli mapám, cestování, komunikaci apod. Služby operátora jsou výrazně levnější než v ČR a velmi slušný tarif s několika GB dat se dá pořídit od 200-300,- Kč měsíčně.). Já si bankovní účet otevřít musel kvůli stipendiu, pro ostatní studenty to však povinnost nebyla. Univerzita vyžaduje, aby její studenti byli k zastížení na izraelském mobilním čísle pro případ nouze. Univerzita sice nabízí konkrétního operátora, ale je na studentech, jestli si najdou lepší nabídku a zařídí si operátora sami. Pokud jde o zdravotní pojištění, většina studentů univerzity je pojištěna u společnosti, se kterou má smlouvu menší poliklinika přímo v kampusu. Já, opět kvůli stipendiu, jsem byl pojištěn u jiné společnosti a služeb univerzitní polikliniky jsem využívat nemohl. V případě potřeby jsem se vždy musel přes koordinátora pojištění objednat k příslušnému lékaři-specialistovi. Pokud se nejedná o urgentní zdravotní obtíže, bez objednání vás lékař neošetří.

Celý kampus je víceméně soběstačným ekosystémem, kde se nachází vše, co může student potřebovat. Je tam menší obchod s potravinami a drogerií, pobočka banky, několik bankomatů, kavárny, bistra, velká knihovna, tělocvična, tenisové kurty. Technicky vzato by člověk nemusel kampus vůbec opouštět. Co se týče stravování, většinu jídel jsme si já i mí přátelé vařili na bytě a jen občas jsme vyrazili do bistra na falafel, salát nebo něco podobného. Na větší nákupy (zhruba na týden dopředu) se nám vyplatilo jezdit do blízké drúzske vesnice Isfiya, kde je velký supermarket a dá se tam nakoupit za příznivé ceny. Běžně jsme za takový týdenní nákup platili kolem 200 NIS (asi 1.200,- Kč). Rozumně nakoupit se dá samozřejmě i v Haifě, např. v řetězci Shufersal. Univerzita leží na kopci

nad Haifou hned vedle národního parku, kde se dá trávit čas mnoha způsoby buď aktivně sportem, nebo na jednom z mnoha míst určených pro grilování a odpočinek. Čas od času jsme také sjeli z univerzity dolů na jednu z haifských pláží nebo do nějakého baru ve městě, ale víc času jsme trávili v kampusu. K cestování po Haifě i po Izraeli obecně se mi nejvíce osvědčily klasické Google Maps, občas aplikace Moovit. V MHD je vždy lepší u řidiče zkontrolovat, jestli opravdu jede do zamýšlené destinace (jezdí několik autobusů se stejným číslem, ale rozdílným cílem). U cestování autobusem mezi městy je potřeba počítat se zhoršenou dopravní situací, zejména na trase Haifa - Jeruzalém, Tel Aviv – Jeruzalém. Cesta se tak kvůli zácpě může nepříjemně protáhnout. Cestovat se dá i tzv. Sherutem – sdíleným taxi. Ten jsem ale ani jednou za svůj pobyt nevyužil. Problém občas nastal při dopravních výlukách nebo omezeních spojů. Takto specifické informace nebývají dostupné v angličtině a mohou tak cestovatele nepříjemně překvapit. Proto opět doporučuji při plánování konzultovat nejen s aplikacemi, ale i s místními.

V Izraeli se pořádá spousta kvalitních sportovních a společenských akcí, kterých stojí za to se zúčastnit. Já se s přáteli zúčastnil dvou půlmaratonů, jednoho velkého v Jeruzalémě a jednoho komornějšího v noci v poušti. Dále jsme navštívili několik hudebních festivalů, pouličních oslav nejrůznějších svátků nebo vojenských přehlídek. Určitě doporučuji ptát se místních, akce aktivně vyhledávat a účastnit se jich, jsou z toho nezapomenutelné zážitky.

Izrael je relativně malá země s dobrou dopravní obslužností (autobusy, vlak na trase Haifa – Tel Aviv – Ben Gurion Airport – Berševa), takže tipů na výlet je spousta. Na severu bych rozhodně doporučil Akko, které je od Haify na dohled. Poté dvě ze čtyř posvátných měst Safed a Tiberias, Nazareth a samozřejmě Golanské výšiny. Směrem na jih určitě Tel Aviv, Jeruzalém, Masada, Mrtvé moře. Několikrát se nám ve více lidech vyplatilo pronajmout si auto a zemi projet pohodlně a za podobnou cenu jako hromadnou dopravou. Občas byla výzvou jazyková bariéra, ale bylo to lepší, než jsem čekal. Dopravní cedule jsou psány v hebrejštině, angličtině a arabštině a většina Izraelců mluví dobře anglicky. Další výzvou je rozhodně Shabbat, se kterým se člověk po pár týdnech tak nějak musí naučit fungovat. Je třeba počítat s tím, že od pátečního odpoledne do sobotního večera se těžko někam dostanete hromadnou dopravou a většina obchodů bude zavřená. Izraelci také slaví hodně svátků a hromadná doprava je tím občas ovlivněna, je proto potřeba dobře cestování plánovat a ideálně se vždy ujistit u místních.

Kromě výše zmíněných nedorozumění s připsáním stipendia ke konkrétní škole proběhl celý můj pobyt hladce. Vyskytlo se několik drobnějších problémů (objednání k lékaři, zmeškání letu kvůli dopravní zácpě,...), ale všechny se je dříve či později podařilo vyřešit, a to často za významné pomoci ať již zaměstnanců International School nebo izraelských spolužáků a přátel. Získal jsem tak dojem, že v Izraeli je vše možné a nic není neřešitelný problém. Je třeba si zvyknout na určitou zvláštní izraelskou/blízkovýchodní pasivní agresivitu, která se promítá do každodenního života a člověk na ni narazí při řízení, ve frontě v bance nebo v obchodě. Izraelci to však nemyslí zle, prostě takoví jsou a za pět minut si ani nevzpomenou, že vás v dopravní zácpě vytroubili a rádi s vámi zajdou na pláž. Pro Evropana nezvyklá je i míra bezpečnostních opatření. U každého supermarketu je ostraha, na každém nádraží nebo autobusové stanici jsou ozbrojené strážce, rentgeny a bezpečnostní rámy. Člověk také běžně na ulici potkává vojáky se zbraněmi. Netrvalo však dlouho a na tato opatření jsem si zvyknul. Když se během mého pobytu několikrát vyostřila situace na hranici se Sýrií, Libanonem nebo v Pásmu Gazy, International School studenty průběžně informovala a vydávala cestovní varování.

Kdybych měl svému studijnímu pobytu v Izraeli dát nějaké celkové hodnocení, tak se pravděpodobně jednalo o nejlepší rok mého života. Po studijní stránce jsem si vybral vynikající plnohodnotný M.A. program, který kombinoval čistě teoreticko-akademický přístup s praxí. Izraelská zkušenost v oblasti bezpečnosti je specifická a nepřenositelná, dá se ale v mnohém pochopit a být přínosem i pro cizince. V rámci studia program navštívili bývalí i současní vysoce postavení činitelé z armády, diplomacie, politiky a bezpečnostních služeb. Program byl zakončen několikadenní návštěvou sídla NATO a Evropského parlamentu v Bruselu spojenou s přednáškami představitelů obou institucí. V rámci předmětů jsme pracovali samostatně i v týmech, prováděli simulace Rady bezpečnosti OSN, geopolitické hry i zasedání bezpečnostní rady Státu Izrael. Vedle studia jsem měl zároveň dost času po Izraeli cestovat a poznávat místní prostředí. Z bezpečnostního hlediska bylo bezesporu zajímavé být tak blízko krizovým oblastem Sýrie, Libanonu a dalších a z první řady sledovat dynamiku regionálních konfliktů. Můj zážitek z Izraele by však nebyl takový, kdybych neměl neuvěřitelné štěstí na lidi. Moji spolubydlící, spolužáci, vyučující i další přátelé mají největší podíl na tom, že jsem si ze studia bezpečnosti i z Izraele jako takového odvezl maximum. Štěstí na lidi zaručit nemůžu, ale životní zkušenost ano.